

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATÁRS:

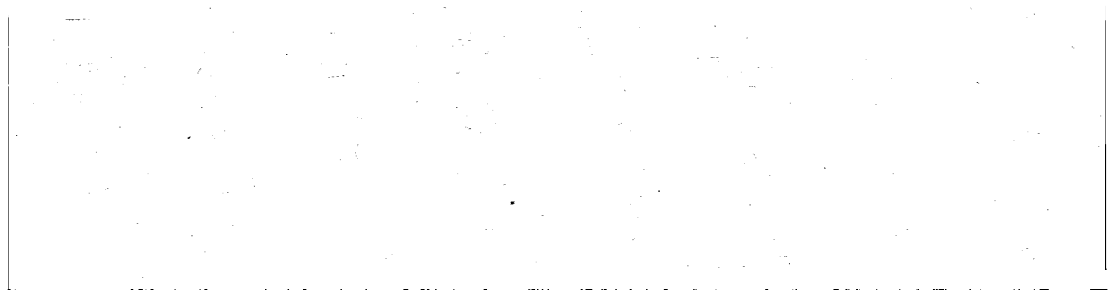
TARCSAFALVI ALBERT.



TARTALOM:

Elnöki megnyitó. Br. P. Horváth Kálmán	205	A székelykeresztúri új főgimnázium megnyitása 1914. november 2-án	219
Sharpe Emilia. Korchmárosné Buzogány Mária	207	Egyházi és iskolai mozgalmak .	221
A Dávid Ferenc Egylet XXX. közgyűlése	211	Boríték. Nyugtázás. Hirdetés.	

Mennyegzői, konfirmációi s ünnepi alkalommal igen kedves és jótékonyhatású állandó ajándék az imakönyv., **SZIVEMET HOZZÁD EMELEM**, írta dr. Boros György, női imakönyvet a sajtó meleg szavakkal üdvözölte, a közönség valláskülönbség nélkül megkedvelte. Ára csinos vászonkötésben, arany kehely és arany címmel 2 K 40 fill. **Öt példány egyszerre rendelve 10 K.** Bőr-kötés arany-széllel (barna, sötétkék, fekete) 6 K. Fehér csont, selyem- és bársony kötés többféle színben, kiválóan jó papíron 10 K. Bőr-kötés remek kivitelben 14 kor. **Megrendelhető a szerkesztőnél.**



UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA:

A DÁVID FERENCZ EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATÁRS:

TARCSAFALVI ALBERT.

Előfizetési ára: 2 kor. 44 fillér. Egy szám ára:
24 fillér. Egyleti tagok 5 évi kötelezettséggel,
egy évre 2 korona 4 f. fizetnek.

Minden pénz Gálfi Lőrincz egyleti pénztárnok

hoz küldendő Kolozsvárra

Elnöki megnyitó.

Tisztelt Közgyűlés!

Egy év telmúlt. Ujra összejöttünk, de összejövetelünk nem az öröm ünnepe, mint máskor. Nehéz, komoly napok súlyával terheltén tarthatjuk csak meg mai közgyűlésünket. Az ellenség határainkon, bátor hadseregünk nyomában, kitartással, halált megvető merészséggel úzi ki a szent helyről, melyet az isteni gondviselés mi nekünk juttatott és melynek megvédését mi reánk bízta.

És mi ezen megbizatásnak eleget is kívánunk és tudunk tenni. Nem akarom kutatni az okokat, melyek minket belevittek ezen iszonyu háborúba, melyben szinte egész Európa résztvesz. Azt mindnyájan úgy is tudjuk. Azt tudjuk és érezzük egyszersmind azt is, hogy mi azt nem kerestük, csak a végszükség, életbevágó érdekeink — hazánk lángoló szeretete — hazánk határainak megvédése és szeretett öreg királyunk harci felhívása indított arra, hogy fegyvert fogjunk, mert meg akarjuk menteni honfiui becsületünket és le akarjuk rakni — a késő nokák számára — egy jobb jövő biztos alapját.

Azon biztos tudatban, meggyőződésben fogtunk fegyvert, hogy azt meg is tehetjük. A jövő a jó Isten kezében van, de bárhogy végződjék ezen háboru — akár győzünk, akár leveretünk ezen küzdelemben — ámbár én meg vagyok győződve, hogy nyerni fogunk, — abban lelkünk minden esetben vigasztalást találhat, hogy azon felemelő, csüggedést nem ismerő érzés foghatja el

keblünket, melyet az erkölcsös cselekedet nyújt és hogy az igazság, mely minden nemesen érző szívet dobbanásba hoz, mellettünk van.

Midőn a lapokat olvasom, látva azon fényes haditetteket, melyeket a magyar katona véghez visz, másfelől, midőn ugyanottan előttem felvonulnak azon hősöknek nevei, kik mi érettünk ott a harctéren dicső halált szenvedtek, némelykor csak azon veszem észre magam, hogy könnyek peregnek le arcomon. Ezek az öröm, a lelkesültség, a szomorúság és meghatottság könnyei. Nem szégyenlem ezen könnyeket, mert azok hazám iránt érzett szeretetemből fakadnak.

Öreg, Isten kegyelméből, nemsokára 74 éves, törődött ősz ember vagyok, én már nem vagyok a háborúba való, de ha élne a szegény fiam, ott szeretném látni a harcban az első sorokban, habár aggodalommal tekinténék utána.

Igaz magyar ifjuság és mindazon lép, erős férfiak, kiket körülményeik és hivatásuk nem köt le a család és haza szolgálatában, kik mások által pótolhatók vagytok, kik bírjátok a megpróbáltatásokat és sanyaruságokat, melyek a háborúval járnak, a ti helyetek ott a harctéren. Ott a hazát kell megmenteni. Ha az elveszett, úgy is minden elveszett.

Bár a titkár úr egyletünk belső életéről be fog számolni, mégis kötelességemnek tartom megemlékezni azon nagy veszteségről, mely egyletünket: dr. Nyiredi Géza, ifj. Pataky László, Szentiványi Miklós és Fanghné-Gyujtó Izabella, dr. Engel Gáborné tagtársaink halálával érte, kik egész életükben, minden alkalommal buzgó, eredményes munkásságot fejtettek ki egyletünk érdekében.

Indítványozom, örökítsük meg érdemeiket jegyzőkönyvünkben.

Végre forduljunk imáinkban bizalommal a jónak örök forrásához, a nagy Istenhez, hozzá, ki mindeneket tud és lát, kérve őt, hogy vigye győzelemre igaz ügyet védő seregeinket. Azon reménységben, hogy buzgó kérésünk meghallgatásra talál, megnyitom a gyűlést.

Kérem a főtitkár és pénztárnok urakat, olvassák fel jelentéseiket.

SHARPE EMILIA.

1822—1914.

Mély megilletődéssel és őszinte sajnálattal olvastam az U. Közlöny novemberi számában, hogy londoni öreg banátnőnk és nagylelkű pártfogónk, Sharpe Emilia k. a. elhunyt.

Midőn az elhunyról Közlönyünk hasábjain, néhány sorban megemlékezni óhajtok, teszem azt azon jagon, hogy első voltam azon magyar leányok sorában, kik a Sharpe k. a. jóvoltából a londoni Channing House iskolában egy felejthetetlenül tanulságos és — részemről mondhatom — kellemes évet tölthettünk.

A Sharpe kisasszonyok édes atyja, a néhai Sharpe Sámuel, híres tudós volt, különösen mint jeles egyptologus tette nevét ismertté hazájában.

Azon a dicsőségen kívül, hogy atyjuk nevét a British Museum falán emléktáblán megörökítve láthatták, jelentékeny vagyont is hagyott az öreg tudós családjának.

Midőn — ezelőtt éppen 22 évvel — Highbury-téri tágas családi házukban sokszor megfordultam, a régebben népes családból csak két nővér volt életben, a 60 éven felül járó két öreg kisasszony, Miss Emily és Miss Mathilda Sharpe. Munkásabb, önzetlenebbül eltöltött életet képzelni sem tudok, mint a két igénytelen megjelenésű öreg nénikéé, kik egymást megható szeretettel ápolták, óvták hüléstől vagy egyéb bajtól, de saját részére egyik sem igényelt annyi fényűzést sem, hogy a vendégek számára készletben tartott finomabb teasüteményből fogyasztottak volna délutáni teájukhoz. Minden garas, minden penny arra kellett, hogy nagyszámú pártfogoltjaik testi és lelki szükségleteire fordíthassák. Ilyen pártfogolt volt mindenkor a Channing-House-beli magyar hitrokon is, kinek kedvéért finom pástétom is került az egyébként olyan egyszerű asztalra s kinek utiköltségét is mindig díszkréten megtérítette ugyanaz a Miss Sharpe, aki öreg lábaival maga inkább gyalog tette meg a Highgate-dombra vezető meredek utat, hogysem a villamosra egy pennyt költsön a saját kényelméért. Hányszor láttam, amint apró betűs könyvek olvasásában elfáradt gyenge szemével este későn fekete selyem és bársony darabokból kezdetleges főköttőszerű kalapot állított össze magának, vagy Matilda

nővérének Miss Emily, hogy ilyen hiábavaló hiúságért ne kelljen pénzt kiadniok. Reggel azonban, mikor fején a primitív főkötővel, karján az elmaradhatatlan nagy táskával, eső vagy hó ellen nagy esernyővel felszerelve elindult a szokott útjára, akkor nem hiányzott a táskából sem a réz penny, sem a nagyobb pénzt tartalmazó kis tárca és sokszor voltam tanuja — mikor megengedte, hogy útjában kísérhessem —, hogy nem egy pennytől, shillingtől, sőt sovereigntől vált meg könnyű szívvvel, a következő célokra: Egyik üzletben apró süteményekkel tömte meg táskáját, miket aztán a szegényes külvárosi iskola éhes gyermekei között osztogatott ki, ha figyelmesek és jók voltak azon vallás- és erkölcstani órán, amelyet velük tartott, bibliát olvasva és főleg arra tanítgatva őket, hogy szeressék Istent és embertársaikat. Innen egy másik szegényes iskolájába mentünk a népes munkásnegyednek, hol Miss Sharpe afelől tudakozódott, jól viseli-e magát a szegény árvagyerek, kit ő adott be oda, nincs-e szüksége könyv- vagy taneszközre? S miután az esedékes újabb tandíjat lefizette és a megdicsért gyermek kezébe jóságos mosollyal csúsztatott valamit, a köszönést meg nem várva, tovább siettünk. Még egy bénalábú betegnek vittünk olvasmányt és egy csomag teát és csak délfelé kerültünk haza laposra ürült táskával, könnyű szívvvel és fáradt lábakkal. Legalább is öreg társnőm lábai azok lehettek a jelentékeny utaktól, amelyeket csak itt-ott rövidített meg omnibusz, vagy a földalatti vasút — alighanem az én kedvemért, kinek valahol egy pohár tejet is el kellett fogyasztanom, hogy erőt gyűjtsek a továbbmenésre, mint öreg barátom magát kifejezte, míg ő az erőt meleg felebaráti szeretetéből merítette. Otthon még Miss Matilda előtt sem beszéltünk róla, hogy hol járunk, hogy mennyi jót tett egy reggelen Miss Emily, ki igazán úgy gyakorolta jócselekedeteit, hogy ne tudjon róla a bal kéz, mit ad a jobb. Amellett időt talált a fáradhatatlan jó nénike arra is, hogy fiatal magyar pártfogoltját elvezetesse a Museumba, Nemzeti Képtárba, a Tower ócska tornyába, a Westminster Apátság emlékei közé, vagy a híres Bank of England termeibe, hol már nem is számolják az aranyakat, hanem súlyuk szerint lapátolják kisebb-nagyobb zacskókba.

Hogy mennyire igyekezett minden köszönetet elhárítani tömérdek jótetteiért, arra nézve jellemző az is, a mint velem, velünk szemben viselkedett. Sokat beszéltünk

a kandalló mellett a magyarországi hitrokonokról, arról a kivánságáról, hogy azok az angol unitáriusokkal testvéri viszonyban, folytonos érintkezésben legyenek, de emellett *egyről* nem volt szó: egész évben abban a hitben voltam, hogy én ott a Chaming House vendége vagyok, annak valamelyik alapjának terhére részesülők teljes ellátásban, vehetek részt mindazon előadásokon, külön tanfolyamokon stb., miben az intézet összes növendékei részesültek. Csak utólag, mikor már eljöttem, tudtam meg, hogy Sharpe Emilia volt az, ki értem az intézet pénztárába lefizette azon, még az angol viszonyok szerint sem jelentéktelen összeget, mit egy teljes fizető növendékért fizettek a tanulás- és teljes ellátásért. Aprólékos, valódi anyai gondossággal megtoldotta azon kisebb-nagyobb »külön díjakkal« is, melyeket — magánintézetek szokása szerint — tehetősebb szülők fizettek azért, hogy gyermekük a reggeli tea vagy kávéhoz vajaskenyeren kívül egy tojást, vagy sonkaszeletet is kapjanak, 10 órára egy pohár tejet finom biscuittal stb. És mindezt a jószágos gondoskodást egy idegen, akkor még nem is ismert fiatal leányért, csak azért, hogy az jól érezze magát az angol hitrokonok iskolájában s majdan ő is egy összekötő kapocs legyen a távol keleten élő hitrokonok és az angol unitárius testvérek között.

Utánam évek hosszú során nem volt üres a magyar szobácska. Egy-két magyar utódom még csak vendég volt, úgy mint magam, Miss Emily vendége a Ch. Houseban, később rendes alapítványt tett azon célból, hogy az alapítványi tőke kamataiból mindenkor teljes ellátásban részesüljön a magyar unitárius püspöktől javaslatba hozott és az alapítványt kezelő bizottságtól elfogadott magyar tanuló. Ha életében fejeztem volna ki így nyilvánosan a mély hálát, melyre ezen nagylelkűségével mindnyájunkat kötelezett, talán nem lett volna izlésére szerény, a hála elől mindig kitérő lényének, — de emlékéet nem bánthatja meg, ha soraimat azzal fejezem be, hogy:

Kicsiny, szerény megjelenésed dacára is *nagy voltál*, dicső elhunyt, szép, nemes életet éltél és messze, most néped iránt ellenségesen érző országban is sokan vannak, kik mély tisztelettel, őszinte bánattal adóznak nemes, önzenetlen lényednek, mellyel olyan igaz követője voltál egy hosszú életen keresztül. Annak, kinek tanításait nemesak hiven olvastad kopott, sokat forgatott Bibliádban, ha-

nem követted is mindenkor legmélyebb, legnemesebb lértelmükben!

Budapesten, 1914 nov. 12-én.

Korchmárosné Buzogány Mária.

Ezt a meleg és megható jellemrajzot kiegészítjük a megboldogult urnő levelével, melyet lapunk szerkesztőjéhez írt, midőn kis leányát az ő intézetében hagyta.

[Highbury Place, London, Sept. 1907.

Kedves uram! Kedves köteleességemnek tartom értesíteni, hogy én az ön kedves és kellemes leányát, Irént, fölvittem Channing Houseba és gondjára bízam Miss Talbotnak és Miss Hawkínsnek, ahol azt hiszem nagyon boldog fog lenni. Minthogy már is megismer tettem egy iskolatársával, egy komoly és derült kedélyű pappleánnyal, nyugodtan ott hagyhattam, érezvén, hogy máris van legalább egy pár barátja az iskolában, mert a két vezető tanítónőt máris egészen megszerette.

Ebből megítélheti kedves uram, hogy az ön leányának a boldogsága meglehetősen biztosítva van s én és a nővérem minden héten meglátogatjuk, hogy meggyőződjunk, hogy minden dolga rendben van.

Élveztük az ő rövid négy napos nálunk időzését s én nagyon hálás vagyok, hogy ön annyira begyakorolta az angol nyelvbe, hogy elég jól megért mindent és jól is tud haladni.

Nagyon sajnálom, kedves uram, hogy távollétem miatt nem lehetett szerencsém és örömem önt látni. Olyan sokat szerettem volna megkérdezni az iskolájuk és teológiájuk felől. Erről eszembe jut, hogy kérjem, küldene olykor-olykor értesítést a Christian Lifeba. Talán az új év megnyitása arra jó alkalom lenne. Mindnyájan örömmel fogjuk olvasni, de főleg az ön tisztelője:

Sharpe Emilia.

A Dávid Ferenc Egylet XXX. közgyűlése.

Tartatott Kolozsvárt, 1914. évi november 28. napján.

Elnökök: Báró Petrichevich Horváth Kálmán, Ferencz Józsefné.

Előadó: dr. Boros György főtitkár.

Jelen vannak: Boros Györgyné, Ürmösi Jenőné, Kiss Sándorné, Ürmösi Károlyné, Vári Albertné, Zöniczi Dénesné, Kádár Berta, Kovács Elekné, Hadrázi Józsefné, Györfi Istvánné, dr. Hintz Györgyné, Boros Irén, Boros Rózsika, dr. Barabás Abel, Kovács Kálmán, Ürmössy Jenő, Györfi Istvánné, Kovács Elekné, Gálfi Lőrinc, Györfi István, Kisgyörgy Sándor, dr. Gál Kelemen, Nagy Gyula, Józsa Miklós, Osváth Gábor, Pál Ferenc, Kozma Ferenc, dr. Váradi Aurél, Vass Domokos, Vári Albert, Papp Mózes, Pál Ferenc, Désfalvi Sándor Gergely, Árkossy Lajos, Péter Sándor, Szász András, Ajtai János, Fazakas Lajos, Barabás István, Kriza Sándor, Gál Jenő, Lőrinczi Dénes stb.

1. Lőrinczi István esperes-lelkész buzgó fohászban kéri a gyűlés tanácskozásaira Isten áldását.

2. Báró Petrichevich Horváth Kálmán elnök a tőle megszokott tartalmas beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. (Lásd elől.)

Lőrinczi Dénes f. e. alelnök indítványozza, hogy a szép elnöki megnyitó beszéd jegyzőkönyvre vételessék és elnök urnak köszönetet mondjon a közgyűlés.

— A közgyűlés az elnök ur szép és megható megnyitó beszédéért meleg köszönetét nyilvánítja és elnök urat élteti.

3. Főtitkár előterjeszti a választmány évi jelentését:

A választmány évi jelentése.

A folyó évben harminc éve múlt, hogy kitűztük a Dávid Ferenc lobogóját az akkor még magyar-utcai, most már »régi« kollégium homlokára. Kimondottuk, hogy a Dávid Ferenc neve alatt vallás erkölcsi irányu egyesületet szervezünk és abba belevonjuk az országból mindazokat, akik a hitet élőbbé, az erkölcsöt cselekvőbbé akarják tenni. Most harmincadikszor gyűltünk össze, de soha sem ilyen súlyos körülmények között. Alig találunk olyan helyiséget, ahol egy pár órát együtt lehessünk és tanácskozhassunk. Szép új kollégiumunkban sok száz beteg katona várja a gyógyulást, de a helyük soha sem lesz üres, mert ha

egyik lábba áll, a másik helyébe jó. Nyugalanság, reménybe fojtott várakozás uralkodik a lelkeken. Mindent más színben látunk, mint eddig s a jövőtől mást várunk, mint valaha. A háboru szenvedései és áldozatai, a hazánkat északról és délről fenyegető veszedelem szelidebbekké, megfontoltabbakká, türelmesebbekké s kitartóbbakká is tett. Ha így van s így lesz, akkor a háborúnak erkölcsi hasznát fogjuk látni. Vallási is lesz, mert az emberek istenfélőbbek és buzgóbbak e harminc év alatt soha sem voltak.

A Dávid Ferenc Egylet választmánya a 30-ik évfordulót nem így óhajtotta megérni és megünnepelni, de most az ünneplésre nem alkalmas az idő. Szorítkozunk hosszúra nyúlt múlt évünk munkásságának ismertetésére.

A múlt egyleti év eseményei között legföltünőbb s egyben legsikeresebb munkája volt választmányunknak Kolozsvárt a *vasárnap délutánok* rendezése. November, december, januárius és februárius hónapokban rendeztük. Vasárnapi vallásos hangulat ébresztése, tudományos tájékoztatás és kellemes szórakoztatás volt a célunk. Tevékeny és lelkes rendező bizottságunk leleményesen, igaz, hogy nagy fáradsággal is, olyan műsort állított össze, amelynek vonzó hatása elől nem lehetett kitérni.

Négy felolvasásunk volt. Mindenik vetített képekkel világítva. Dr. Boros György az ó-szövetség nagy eseményeit, Gyórfi István a Jézus életét, dr. Cholnoky Jenő egyet. tanár ur a szent földet, Pákey Lajos főmérnök a keresztény templomokat ismertette. A képek előkészítésében és vetítésében dr. Hintz Györgyné fáradhatlan buzgó-sága igen nagy előnyére volt vállalatunknak, dr. Éjszaki Ödön és Hidegh Mihály urak a segédkezésért meleg köszönetünket nagy mértékben kiérdemelték. Mindenik előadás után rövid koncertet rendeztünk. Társadalmunk jelesei nagy előzőkenységgel és szíves készséggel jöttek segítségünkre.

Az elsőn Retezár Katica kisasszony éneke, Sipos Irén zongorakiséretével, Köblös Ferenc hegedűje Höncz Arisztid zongorakiséretével, Szász Edith k. a. zongorajátéka. A másodikon Sándor János zenenegyese (ifj. Hadházi Sándor, Holló Lajos, László Vilmos), Melitskó Sárka zongorajátéka, Sigmund Ferenc tanár éneke Boros Irén zongorakiséretével.

A harmadikon: Holló Endre, Adler Ernő és Schwartz Erzsi triója, Makray Domokosné urnő éneke László Gyul-

láné zongorakiséretével s a trio-társaság ifj. Hadházi Sándorral quartetté alakulva zongora-négyest játszott. A negyedikén: a Sándor János quartettje, Zolnai Klára zongorája és Boros Irén éneke tetőzték be a folyton fokozódó sikereket.

Vasárnap délutánjainkat általános elismerés, osztatlan siker koronázta. A közönség mindig föltűnő nagy számmal látogatta. A nagyon mérsékelt belépő díjakból ötszázkét korona bevételünk volt.

A rendes munkakörön kívül eső foglalkozásunk a *Nők Szövetségében* arra irányult, hogy külföldre s különösen Északamerikába kivándorolt unitárius hűveinkkel összeköttetést keressünk és találjunk. Lelkészeink szíves készséggel írták össze, amennyire módjukban állott, a kivándoroltak nevét és lakását. Négy száznál jóval többen vannak túl az Océánon. Legnagyobb adót pedig Derzs és Magyarsáros fizettek. Abból száznál többen, ebből hatvanan hagyták ott az édes otthon a bizonytalan és zord idegenért. Levelet írtunk a kijelölteknek olyan helyre, ahol többen voltak. Csak egy választ kaptunk, amely némileg megnyugtatótt. Megemlékeztek néhányan a dévai Dávid Ferenc imaházról. Szép összeg adományt küldöttek. Newyork városban egyik ottani lelkeszünkre bízunk munka nélkül levő pár hűvünket, a newyorki unitárius Nők szövetsége volt elnöke közbejöttével. Írtunk más lelkesznek is, de mindenütt az a nagy akadály mutatkozik, hogy a kivándorolt munkások nem tudnak angolul s e miatt velök az érintkezés fölötte nehéz. Egyik hűvünknek kérésére küldjük az Unitárius Közlönyt, de a másik azt írja, ne küldjük, mert ő csak egy pár hónapig van egy helyen s a lapot hiányosan kapja. Kifejezték azt az óhajitást is, hogy magyar unitárius pap kellene oda.

Választmányunk azt hiszi, hogy az összeköttetést lelkeszeink tarthatnák fenn hűveikkal s kijelentjük, hogy. Választmányunk készséggel megy támogatásukra minden lehető módon.

Bemutatjuk a bostoni unitárius és más liberális keresztény nők szövetségének üdvözlétét:

Boston, 1914 október 23.

Kedves Ferenczné Asszony!

Szövetségünk intéző bizottsága legutóbbi gyűlésén meghatározta, hogy magyarországi nővéreinknek küldjünk a jelen alkalomból üdvözlétet és fejezzük ki rokoni-

szenvünket most, midőn az önök szívét tépi, gyötri a gond és aggodalom.

Azt kérdezzük, hogy vajjon ez lesz-e a művelt világ utolsó háborúja? És vajjon mikor lesz már vége? Még azon is aggodunk, ha vajjon ez a levél el fog-e jutni önökhez. Ha odaér, fogadják amerikai hitrokon nővéreik szerető jó kívánatait.

Szívélyes üdvözléssel:

Athertonné,

A Nők szövetsége összeköttetéseinek kitünő hasznát vette, vélellenül léppen egyletünk főtitkára, mert a háboru miatt Londonban rekedt leányával a Nők szövetsége londoni titkára, Miss Brooke Herford utján Svájcban, Hollandiában és Dániában is jelentkeztek tagtársak, akik leveleinket továbbították. A Nők szövetsége júniusi gyűlésére Londonban képviselőnkül főlkértük Lewisé aszszonyt, Boros Rózsika és Tompa Márta kisasszonyokat, akik kérésünknök szivesek voltak eleget tenni.

A Nők szövetsége számadását pénziárnoka: Gyöngyössi Ibolyka k. a. lapunkban közreadta. E nelyen köszönettel emlékezünk meg a *bágyoni Nők szövetségéről*, amely évi munkásságáról élénk jelentést küldött.

Ebben az egyleti évben tevékenységünk egy része a dévai Dávid Ferenc-imal az gyűjtésére irányult. Lapunkban a nyugtázást állandóan közöljük, mert kötelességünknek ismerjük, hogy a nagy név dicsőségét minden uton növeljük. A gyűjtést az E. K. Tanács vette kezébe s máris igen szép sikert ért el.

Örökös alapítóink száma a jelen egyleti évben is szaporodott, immár 61-en fizették meg a 100 koronát, vagy tettek ígéretet. Fogadják válaszmányunk meleg köszönetét. A kegyetlen háboru más irányba terelte a figyelmet, de reméljük ismét visszatér az adakozó jókedv.

A halál nagy aratást vitt végbe sorainkban az elmúlt évben. Sajgó fájdalommal emlékezünk meg válaszmányunk két kitünő tagjáról: Fanghó Gyujtó Izabelláról és dr. Engel Gábornéról. Számos esetben és sok irányban nagy szolgálatokat tettek.

Kegyeletünk koszoruját tesszük emlékükre.

Csegezi Gábor Bágyonban, Pap Mózes ny. tanár Tordán, Székely Miklós örökös alapító Tordán, Miklós György Székelyszentmihályon, Iszlai Márton Kolozsvárt, dr. Nyíredi Géza Kolozsvárt, ifj. Deák Mózes tanító, mindenik

és még többen is, hasznos és jótékonyan működő tagtársak voltak. Fájlaljuk elvesztüket s várjuk az új jeleseket helyükre.

Kiadványaink a jelen évben is forgalomban voltak. A konfirmációi emlékből 332 darabot, a Dávid Ferenc életrajzból 104 pld.adtunk el.

Kiss Sándor, a kolozsi fiókegylet titkára méltányló szavakban emlékezik meg a D. F. E. választmánya sikeres harminc évi munkálkodásáról s azért a választmánynak és a főtitkárnak elismerés nyilvánítását indítványozza.

— A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, a választmánynak és a főtitkárnak elismerő köszönetet mond. Egyben felhívja a fiók-egyleteket, hogy évi jelentéseiket pontosan küldjék be s a melyek még a múlt évről nem lettek jelentést, sürgősen pótolják.

4. Pénztárnok Gálfi Lőrinc bemutatja az évi

pénztárnoki jelentést:

Tisztelt Közgyűlés!

Pénztárnoki jelentésemet a következőkben teszem meg: Egyleti évünk 13 hónapra terjedt. Ezekből a nagyobb rész még a háború kiftörése előtt telt el s így folyó évi számadásunkban nagyobb különbséget nem okozott. Összes bevételünk volt 22.532 K 18 fillér, amelyből 16.962 K 57 fillér a megelőző évről hozatott át és 1000 K csak könyvelési tétel. Így tényleges *bevételünk 4569 K 61 f.* Ez 451 K 21 fillérrel több a múlt évi bevételnél. Kiadásaink összege 3717 K 51 fillér, amelyben azonban 1126 K 80 fillér könyvelési tétel szintén szerepel s így a valódi *kiadás 2590 K 71 f.* Ez 1889 K 46 fillérrel kevesebb a megelőző évi kiadásnál.

Az egylet pénztári könyvében levő vagyona 18814 K 67 fillér, amelyben 7000 korona névértékű értékpapíros is benne van. Ebből tőkésített alap a múlt évi közgyűlés határozata szerint 14570 K. Választmányunk ajánlja, hogy alapszabályaink rendelkezéseinek megfelelően a jelen közgyűlés határozatából tőkésítsessék még 1040 K befizetett alapítói díj és az ezen kívül befolyt évi jövedelem öt százaléká gyanánt 176 K, összesen tehát 1216 K. Ez ajánlat elfogadása után tőkésített alapjaink a következők lesznek:

1. Brassai-alap	400 K
2. Hajós János-alap	200 K

3. Persely-alap	2100 K
4. Nők Világa-alap	2200 K
5. Pek Emil Ágost-alap	100 K
6. Házi-alap	10786 K

Összesen: 15786 K

Bevételünk részletei a következők voltak:

Rendes tagok díjai	527·20 K;	a megelőző évben volt	500·00 K
Előfizetők díjai	265·96	" " " "	276·80 "
Fiókegyletek díjai	380·40	" " " "	410·80 "
Nyomtatványokból	143·58	" " " "	631·04 "
Kamatokból	395·32	" " " "	477·93 "
Ajándékokból	402·20	" " " "	184·80 "
Segélyekből	712·95	" " " "	217·03 "
Délutánokjövendel- meiből	502·00	" " " "	— "
Alapítói díjakból	1040·00	" " " "	1220·00 "
A budapesti D. F. E. díjai	200·00	" " " "	200·00 "

Összesen 4569·61 K; a megelőző évben volt 4118·40 K

Segélyek címén azon 500 K szerepel, amelyet az egyház juttatott egyletünknek és azon 212 K 95 fillér, amelyet a helybeli gyermeknapot rendező bizottságtól kaptunk.

Kiadásunk részletei a következők voltak:

Az U. K. költségei	2207·62 K;	a megelőző évben volt	3829·85 K
Ügykezelés	32·09	" " " "	72·32 "
Misszió	71·00	" " " "	178·00 "
Tiszteletdíjak	280·00	" " " "	400·00 "

Összesen 2590·71 K; a megelőző évben volt 4480·17 K

A fiókegyletek járulékaik bevételünkhöz a következők voltak:

1. Aranyostordaköri f. e.	60·00 K;	a megelőző évben	— K
2. Felsőfélékörü	" " 4·80	" " " "	48·00 "
3. Fogarasi	" " 32·80	" " " "	— "
4. Háromszékkörü	" " 67·20	" " " "	78·00 "
5. Kereszturkörü	" " 27·60	" " " "	87·60 "
6. Kolozsi	" " 32·60	" " " "	— "
7. Küküllőkörü	" " —	" " " "	24·00 "
8. Maroskörü	" " 25·20	" " " "	— "
9. Segesvári	" " —	" " " "	40·00 "
10. Udvarhelykörü	" " 130·80	" " " "	133·20 "

Összesen 380·40 K; a megelőző évben 400·80 K

Tisztelettel kérem, hogy jelentésem tudomásul vétele után engem a lefolyt év számadásának terhe alól felmenteni sziveskedjenek:

Kolozsvár 1914. november hó 18-án.

Gálfi Lőrinc
pénztárnok.

A választmány jelenti, hogy a számadást és a pénztárt megvizsgáltatta és beterjeszti a vizsgálók jelentését:

Tekintetes Választmány!

Nagytiszteletű dr. Boros György főjegyző, D. F. Egylet főtitkára megbízásából alulírottak megvizsgáltuk az egylet pénztárát és számadásait s annak eredményét a következőkben jelentjük be:

1. A bevételi napló 1—197. sz. alatt 1913 október 18-tól 1914 nov. 17-ig befolyt összesen 22532 korona 18 fillér, kiadás 1—45 sz. a. összesen 3717 korona 51 fillér, maradvány 18814 korona 67 fillér A folyó évi összes bevételből	22532 K 18 fill
levonva a múlt évi maradványt	16962 „ 57 „
Folyó évi bevétel	5569 K 61 fill
Ebből levonva az alapítói díjakra befolyt . . .	1040 „ — „
és a kötvényvásárlás címen befolyt	1000 „ — „
Tiszta jövedelem	3529 K 61 fill.

2. A folyó évi összes maradvány 18814 korona 67 fillér a következőképpen van elhelyezve:

a) Dr. Brassai Sámuel-alap 1180. számú betéti könyvben a Kvármegyei tkp.-ban	400 K — fill.
b) Hajós János alap Kvármegyei tkptár 1879. számú könyvén	200 „ — „
c) A Nők Világa-alap Kvármegyei tkptár 853 számú könyvén	2500 „ — „
d) Magy. kor. jár. kötvény 4 ⁰ / ₀ -os	7000 „ — „
e) Erzsébet hidrészejegy 5 drb. à 20 K	100 „ — „
f) Közjegyzői okirat szerint 606—1913 sz. Gálfi Lőrinc pénztárnoknál	8425 „ 33 „
g) Készpénzben	189 „ 34 „

Összesen 18814 K 67 fill.

3. Tökésítésre ajánljuk az alapító-díjakban befolyt 1040 koronát és az ezen kívüli jövedelem 5%-a gyanánt 176 koronát.

4. A titkárt és pénztárnokot tiszteletdíj címen a tiszta jövedelem 5%-a illetvén meg, ajánljuk, hogy 176—176 korona utalványoztassék részükre.

5. Hadikölcsönre ajánljuk a két alapítványt s a Nők Világából 2000 koronát, összesen 2600 koronát.

6. Végül jelentjük, hogy a Korona járadék kötvényeket, az Erzsébet-híd részjegyeket és a közjegyzői okíratot Hadházy Sándor egyh. pénztárnoknál, a készpénzt s a betéti könyveket pedig Gálfi Lőrinc pénztárnoknál megtejtáltuk.

7. Ezek alapján ajánljuk, hogy a felmentés a szokott tartással pénztárnoknak adassék meg.

Kolozsvár, 1914 november hó 22.

Hadházy Sándor,

Vári Albert,

Kovács Kálmán,

vizsg. biz. tagok.

— A közgyűlés a pénztári évi jelentést tudomásul veszi. Gálfi Lőrinc pénztárnokot a szabályszerű föntartás mellett fölmenti, elismerő köszönetét nyilvánítja s a javaslatokat határozattá emeli. Egyben fölhevni határozza a fiókegyleteket, hogy a tagdíjak beszédésére és beküldésére legyen gondjuk.

5. A választmány jelenti, hogy a választmányból ezuttal kilépik a harmadik csoport s megteszi javaslatát a megüresedő helyek betöltésére.

— A közgyűlés a választmányba tagoknak megválasztja: Benkő Mihályné, Gálfi Lőrincné, dr. Hintz Györgyné, Nagy Gyuláné, Sinczik Julia, Ürmösi Jenőné, Csifó Salamon, Gyöngyössy Béla, Hadházi Sándor, dr. Lukácsi József, dr. Mikó Imre, Ürmösi Kálmán tagtársakat. A második csoportba 1915—16 évekre megválasztja Simák Lajosné tagtársat.

— Jelenti főtitkár, hogy dr. Hintz Györgyné az örökös alapítók közé a 62-ik helyre belépett. József Miklós a budapesti Dávid Ferenc Égylet főtitkára jelentkezik a 72-ik helyre. A közgyűlés éljenzéssel fogadja az új örökös alapítókat s kifejezi reményét, hogy a 62—72 számok közötti üres helyeket tagtársaink rövid idő alatt elfoglalják.

*

A főt. püspök úr nagy örömeinek ad kifejezést a D. F. E. 30 éves sikeres és áldásos működése felett, mely-

ben nagy része dr. Boros György főtitkárnak volt. Öhajtaná, hogy az egyesület alkalmilag ingyen látná el a közönséget kisebb vallásos röpiratokkal.

Ezután báró Petrichevich Horváth Kálmán elnök a következő szavakkal zárta be a gyűlést:

Azon kívánságommal, hogy szerencsésebb körülmények között találkozhatassunk a jövő évben, mai 30-ik közgyűlésünket bezárom.

A székelykeresztúri új főgimnázium megnyitása 1914. november 2-ikán.

Egyszerű kis összejövetel keretében nyitotta meg a keresztúri unit. főgimnázium igazgatósága a készen levő új épületet s adta át tanítás céljaira november 2-ikán: Pap Mózes igazgató lelkes beszéd kíséretében vázolta a megvalósulás nehézségeit és hálás köszönetet mondott mindazoknak a tényezőknél, amelyeknek részük volt a munkában: a Képviselő Tanácsnak, Kuncz kormányképviselőnek, Gotthárd miniszteri tanácsosnak, a tervező mérnöknek, az iskolagondnokoknak és különösen báró Dániel Lajos főgondnokunknak, aki mindig, aggódó szeretettel munkált nagy terve megvalósításán: új épületet adni az ódon, elavult régi gimnázium helyett. Mi tisztelettel beépítjük ide Pap Mózes nevével, aki éjjel és napot összetéve lankadatlan, csüggedést nem ismerő munkával dolgozott a terven: életképessé tenni az iskolát. Báró Dániel Lajos főgondnok a régi gimnáziumra való visszaemlékezésre szentelte szavait. Meleg szeretettel, szemében könnyel csüng annak kedves emlékein s csak azt kívánja, hogy az új gimnázium annyi becsületes, kötelességtudó és teljesítő derék embert neveljen, mint a régi. Még egy ének: Te benned bíztunk eleitől fogva — és az új intézetünk eddig hallgatag falai közt megcsendül az ifjú hang s katedrairól új keretek közt folytatódik a munka.

A székelykeresztúri unitárius gimnázium 120 esztendő történetében talán egy nap sem volt oly nevezetes, mint az 1914. év november 2-ika. Ujjal született az iskola, új életet kezd, midőn északon és nyugaton megmérhetetlen küzdelmek világrendítő tűzében nemzetek pusztulnak és talán nemzetek kelnek újabb, hatalmasabb életre. A sorsnak milyen véletlen visszatérése: az iskola alapí-

tási évében hasonlóan nagy harcok dúlnak Európaszerte. A francia szabadsághozzalmak igyekeznek átformálni öreg földrészünk vánnnyadt képét. Az elfáradt szem bámulva és csillogó fénye kapva tekintett a kis francia nép gigászi erőfeszítésére, most reánk tapad az egész világ szeme, ott sikklik végig és áll meg a véres harmezőkön, ahol olyan nagyszerű áldozatot hozunk hazánkért, szabadságunkért és hitünkért. Milyen bizalommal kell eltöltenie lelkünket, mennyivel biztosabban ígérhetünk magunknak egy újabb tüneményes századot, mint reméltünk 1794-ben és mennyire büszkévé lesz, hogy az átalakulás, újjáteremtés munkájában fokozott mértékben kivehetjük a részünket.

Akik a székelykeresztúri új főgimnáziumot tervezték, építették és mindig szerető gonddal csüngtek rajta, szép ünnepséget terveztek a megnyitásra, hogy mindnyájan észrevegyük, egyházunk kulturális haladásában mi csoda fontos dátumhoz jutottunk. Erről teljesen le kellett mondani. Ma nem érünk rá ünneplő ruhát ölteni. Azonban bármily egyszerű és fény nélküli volt ez a megnyitás, nem volt ünnep a világon, melynek szebb, hatalmasabb zenéje és világítóbb, tüzesebb fénye lett volna, mint a miénknek.

Jó lesz, ha ezt szerényen beírjuk a székelykeresztúri unitárius főgimnázium történetébe. Hátha egyszer világitni, lüdükölni kezdenek ezek az egyszerű sorok és fényénél sok olyan dolgot fogunk látni, ami most homályba burkolózik.

A mi jelszavunk is a *viribus unitis*. A reánk bizott hatalommal nem visszaélni, hanem élni akarunk: hazánk, nemzetünk, egyházunk javára. Egy szívvel, egymást támogatva sokra vihetjük, naggyá nőhetünk. Ha a föld minden porszemében nem volna meg az összetartozás lehetősége, a világ régen szétesett volna alkotórészeire; bár az ember igen sokszor hajlandó a széthúzásra, nekünk is a természet törvényeit kell követnünk: tartunk össze, mintha egy test, egy lélek volnánk. Ki tudja, milyen idők következnek kis egyházunkra! Egyesült erővel többszörös akadályt könnyen legyűrünk, megoszolva kicsinyben is megerősítünk.

Mens sana in corpore sano. Az új főgimnázium az új test, mi az új lélek. Az egészségesebb testben pedig egészségesebb a lélek.

Bc.

Egyházi és iskolai mozgalmak

Hódolat a királynak. A magyarországi unitárius egyház főtanácsa nov. 29-én tartott gyűlésében legelső kötelességének ismerte királyunk ő felségét a súlyos körülmények között biztosítani alattvalói hűségéről. Ennek a következő táviratban adott kifejezést:

Ő cs. és kir. Kabinet irodája
Wien.

A Magyarországi Unitárius Egyháznak Kolozsvárt ülésező Főtanácsa törhetlen hűsége biztosításával hódolatteljes lelkességgel üdvözli Felséges Urát és Királyát e nagy és nehéz napokban, imádkozva Istenhez Ő felsége életéért s igazságos ügyünkben fegyvereink győzelméért.

Ferencz József
unitárius püspök.

Br. P. Horváth Kálmán,
Fekete Gábor
főgondnokok.

Az üdvözletre a következő fel-ségválasz érkezett:

Ő császári és apostoli Királyi Felsége az unitárius egyház főtanácsának Méltóságod által előterjesztett hódolatát legkegyelmesebben tudomásul venni és az alattvalói hűség ezen meg-megnyilatkozásáért köszönetét nyilvánítani méltóztatott.

Daruváry.

Választások eredménye az unitárius egyházi főtanács ülésén 1914 nov. 29 és 30-ik napjain:

1. *Egyháztanácsosok* lettek; Ütő Béla, Győrffi István, Péter Sándor, Egyed Balázs dr., Faluvégi Áron, Vernes István dr., Szentannai Sámuel, Iszlay Dezső.

2. *Az egyházi képviselő tanács új tagjai:* Csifó Salamon, Várady Aurél dr.

3. *Közügyigazgató:* Józán Miklós, jogtanácsos: dr. Ferencz József, dékán: Gálfi Lőrinc. Ellenőr: Sárdi Lőrinc.

4. *Jogügyi bizottság:* Elnök: Gál Jenő, tagok: Benkő Mihály, Költő Gábor dr., Tóth György dr., Várady Aurél dr., Lukácsy József dr., Csongvay Géza dr., Ürmössy Kálmán táblabíró, Ádám Dénes.

5. *Pénzügyi bizottság:* Elnök: Kozma Ferenc, alelnök: Gyöngyössi Béla, tagok: Csifó Salamon, Keresztély Lajos, László Domokos, Gál Zsigmond dr., Orbók Ferenc.

6. *Nevelésügyi bizottság:* Elnök: Gál Jenő, tagok: Boros György dr., Csifó Salamon, Gál Kelemen dr., Pálfi Márton, Vári Albert, Lőrinczi Dezső, Tarcsafalvi Albert.

7. *Nyugdíjbizottság:* Elnök: Gyöngyössi Béla, tagok: Boros György dr., Csifó Salamon, Ürmösi Kálmán ny. esperes.

8. *Esperesek:* Ürmösi Károly Kolozsvár, Lőrinczi Dénes Torda, Fazakas Lajos Nyárádszereda, Gvidó Béla Dicsőszentmárton, Lőrinczi István Székelykeresztur, Páll

Ferenc Oklánd, Osváth Gábor Ürmös, József Lajos Sepsiszentgyörgy, Józán Miklós Budapest, tisz. esperes Kisgyörgy Sándor.

9. *Egyházköri gondnokok*: Br. Petrichevich Horváth Artur, Barabás András, Czakó László, dr. Ferenczi Géza, Pataki Sándor, tisz. gondnokok: dr. Árkossy Gyula közjegyző és Sándor Mózes ny. tanfelügyelő.

10. *Köri jegyzők*: Antonya Mihály, Adámossy Gábor, Nagy Béla, Halmágyi János, Deák Miklós, Ajtay János, Kiss Aladár, Kovács Lajos, Barabás István.

11. *1915. évi főtanácsi bizottság*: Dr. Ferenczi Géza, Kozma Ferenc, dr. Árkossy Gyula, Bedő Ferenc, Fazakas Lajos, Ürmösi Kálmán, dr. Váradi Aurél.

Az **Unitárius Egyházi Főtanács** nov. 29 – 30. napján élénk részvét között folyt, pedig éreztük a hadba-vonultak hiányát.

A **Berde-ebéd 600 koronáját** a Vöröskereszt-egyletnek ajánlotta fel az egyházi főtanács. Az indítványt Lőrinczi Dénes tordai esperes tette.

Végh Mihály titkár betegsége miatt nem lehetett jelen a Főtanácson. Örömmel értesülünk, hogy a balatonfüredi kura igen jó hatást tesz s bizonytalanság teljes egészségben fog visszatérni nemsokára.

A **püspök izenete** Tordáról egy nő hívének névtelenül írt levelére. Hogy levele nem volt terhére, sőt örvendett abban megnyilatkozott hitbuzgóságának és vallásosságának, arról már is meggyőződhetett, mert izenetének meglelt az eredménye. A püspök úr mindig szí-

vesen veszi, ha hivei részt vesznek a hitbuzgóság építő munkájában.

Új örökös alapítók. A Dávid Ferencz egylet közgyűlése két új örökös alapítóval növelte a sorozatot: dr. Hintz Györgyné lett a 62-ik, Józán Miklós budapesti esperes-lelkész a 72-ik. A 80-ik dr. Várady Aurél lenne, ha a házagokat kitölténé a hivatalosok és az igérettevők.

Kovács Lajos nagyajtai lelkész ismét elnyerte a dr. Bedő Albert 100 k. pályadíját. Ezuttal versenytárs nélkül pályázott s talán annál inkább megérdemelte a díjat.

Dr. Bedő Albert újból száz koronát tűzött ki egyházi beszédre. Alapige: János XVI. 23. Bizony, bizony mondom nektek, bármit kérendetek az Atyától az én nevemben, megadja nektek.

Az **amérikiak rokonszenve** a magyarországi unitáriusok és Magyarország iránt szépen nyilatkozott meg a háboru alkalmából. Az Am. Unitárius Társulat és az „Amériki Keresztény szövetség” közgyűlése egyhangú és lelkes határozattal mondotta ki: „minthogy a magyarországi keresztény testvérek saját hibájukon kívül egy rettenetes és pusztító háború dühöngésétől szenvednek, az A. K. Szövetség legmelegebb rokonszenvét fejezi ki velük szemben és biztosítja, hogy e csapások idején hő imájokat emelik Istenhez, hogy végtelen kegyelméből adjon nekik és a háboruban levő nemzeteknek tisztességes békét és egyetértést.” Az üdvözlét dr.

Wendte útján elküldötte dr. Summerbell.

Mátyás János székelymuzsnai unitáriuslelkész elhunyt nov. 3-án hosszas szenvedés után élete 60 ik évében. Csöndes munkás, kevés igényű ember volt, de a rábizottakban hűséges, kitartó, szorgalmas. Egyházközsége alatta felvirágozott. Ele-tének egyik főtörekvése volt a Demeter János alapító emlékének megteremtése, ami neki szépen sikerült. A jó pásztor nyugal-mával és megelégedésével pihent örök nyugalomra. Emléke áldott.

Dr. Vass Pál, dr. Létai Balázs.

Gyászkeretbe foglaljuk, pedig bá-bérkoszoru illetve volna meg fiatal homlokukat. Szép és nagy jövő állott előttük, Vassnak az igazságügy terén, Létainak a tudomány világában. A haza szólította őket és Létait már az első hetekben megölte az ellenség fegyvere. Hónapokig reménykedtünk, hogy talán mégis él valahol. A hivatalos kimutatásban is a vitézül elhaltak között van. Szeretnők visszahívni, mert olyan szép, nagy pálya nyílt előtte. A keleti tudományokat, elmúlt idők kincseit buvárolta Londonban, s csak pár nappal a záróra előtt hazajött, csatába ment, ahelyett, hogy kelet kincsei fölfedezésére indult volna, ahová tanárai és a magyar kormány kiszemelte volt. Dr. Posta Béla egyet. tanár nevelte s fájlalja a kedves Létai elhunytát, szülői büszkeségét. — Vass Pál hadnagyot a golyó nem fogta a csatatéren, de utólérte az

alattomosan leleselkedő ellenség fegyvere. Pár napi szenvedéssel kimult, pedig katonái életökkel váltották volna meg. Édes apja az egyetlen fiu elhunytát hírül adta a jó ismerősöknek, hogy vele együtt könnyezték meg a derék férfit, kitől a magyar igazságszolgáltatás sokat várhatott és kaphatott volna. Mi is letesszük ismeretlen sirjokra az emlékezés koszoruját. Dec. 6 án Győrfi István a kolozsvári templomban szépen méltatta a hősöket.

Szentpáli Gyula, egyh. tanácsos afiát súlyos csapás érte. Testvér-öccse, *Szentpáli Béla*, posta-távirda tiszt, tart. hadnagy — hősi harcok után — a galíciai táborban szerzett betegségben Budapesten elhunyt. Temetése nov. 10-én volt Nagytétényben, apósa házánál. A szertartást *Józan Miklós* esperes végezte. Az ifju hőst meleg részvétünk kíséri sirjába.

Házasság. Nagyszébenben özv. Toth Károlynénak, az ottani D. F. Fiókegylet elnöknőjének kedves leányát, Margitot oltárhoz vezette győrszigethi Némay Antal huszár-főhadnagy. Kívánjuk, hogy az Isten sokáig éltesse zavartalan boldogságban az ifju házaspárt.

Osztálytalálkozó. Az 1874-ben végzett osztálytalálkozót tervezett a f. évi zsinatra, majd az októberi főtanácsra s végül november 28-ra. A háboru mindenikbe beleszóltott. A 17 osztálytársból csak négy jöhetett el: dr. Boros György, dr. Mátyás Mihály nagyenyedi járás-orvos, Göncz Károly székelyszentmiklósi és Nagy János marosszent-lászlói lelkészek. A többi szép és

kedves levélben tudatta hogylétét, családí viszonyait: dr. Barabás Ábel főrealisk. tanár, br. Daniel Lajos orsz. képviselő, Faluvégi Áron min. számtanácsos, Gál Kálmán áll. főgimn. tanár, Gál Miklós lelkész, dr. Kóváry Sándor főrealisk. tanár, Komjátszegi Pál birtokos, Magyar Mihály szerkesztő. Az együtt töltött szép évek emléke fűszerezte a találkozást. Elhatározták, hogy öt év múlva újból összegyűlnek. Számbavették az unitárius főgimnáziumnál levő konviktusi alapítványokat, amely 1300 kor. s a további gyarapításra fölhívják egymást.

Kinevezések. A főt. püspök ur Sigmond József lelkészjelöltet kinevezte Homorodjánosfalvára rendes lelkésznek, Kádár Balázs tanítót Székelyszentmihályra kántortanítónak. Bárç Józsefet Muzsnába s. lelkésznek. Üdvözljük új állásukban.

A **títkár** kéri a fiókegyletek titkárait, akik nem küldöttek évi jelentést, küldjék be dec. 20-ig, hogy együtt adhassa ki.

A **könnyelmű** és erkölcstelen élet sok áldozatot kíván, nagy pusztulást hagy maga után. A brassói egyházközség lelkészét, Weress Györgyöt az egyházi Főtanács unitárius palást viselésére alkalmatlannak nyilvánította. Dicséret és elismerés Vernes István gondnoknak, dr. Ferenczi Géza ügyésznek és a brassói egyház több más tagjának, akik igyekeztek megmenteni, amit a romok között találtak.

Homoródszentpál székely község szép tanújelét adta áldozatkészségének. Fáradtságot nem ismerő kedves nők vezetése mellett készültek derék katonáink számára hósapkák, érmelegítők s midőn a hadikölcsön jegyzésére hívó szöveg végig hullámozott az országon: csakhamar 20.000 korona gyűlt össze a szent cél érdekében! Vajha mindenki megértené e szöveget s filléreit a haza oltárára áldozná, hogy így könnyítsen azoknak szenvedéseink, akik érettségünk küzdenek messze idegenben.

6800-nál több magyar tanító van a harctéren, vagy hasonló hadiszolgálatban.

Szám 661—1914.

Pályázat kántortanítói állásra.

A küllői egyházkörben haranglábi egyházközségünkben az ürességbe jött kántortanítói állásra pályázatot hirdetek.

Javadalma: I. Földjövödelme: 1. 12 katasztrális földnek hasznóbére 160 K., 2. 200 □ öl szőlőhely jövödelme 10 K., 3. 200 □ öl kaszáló évi jövödelme 4 K. II. Gabonából fizetés: 1 egy kalangya buza 4 K., 20 véka szemes törökbuza 20 K., 3. 40 véka csős törökbuza (à 40 f.) 16 K. III. 9 szekér fa (à 2 K.) 18 K. IV. Temetési szolgálatért 5 veder bor 10 K. V. Tisztán tanításért való fizetés 40 K. Fizetés kiegészítés az államtól 718 K., összes fizetése 1000 K.

Kellőleg felszerelt pályázati kérvények 1914 december 20-ig Gvidó Béla espereshez küldendők Dicsőszentmártonba.

Kolozsvár, 1914 november hó 24.

Ferencz József
unitárius püspök,

Az egyesület pénztárába a folyó évi október 22-től december 4-ig rendes tagsági díjat fizettek: dr. Sárdi Elemér Tövis 1910—14-re, dr. Kozma Jenő Marosvásárhely 1913-ra, Ágh Ferenc Kolozsvár 1913—914-re, Albert Lőrinc Bölön 1913-ra, Botár János Torockó 1913—914-re.

Alapítói díjban fizettek: Józán Miklós Budapest 100 koronát, dr. Boros György Kolozsvár 20 koronát.

A kereszturkői fiókegyelet pénztárába fizettek: Katona Ferenc, Katona Ferencné Firtosmartonos 1912—1913-ra, Bakó Lázárné Ujszékely 911—914-re, Lőrinczi Domokos Csekefalva, Kálmár Mózes Fiátfalva 1914-re.

A kolozsvári fiókegyelet pénztárába fizettek: Kissné Papp Erzsébet, Székely Mihály, Kun Ádám, Kun Sándor, Csete Imréné, Pálné Kovács Berta, Csete Pálné, ifj. Dózsa Istvánné, Kun Sándor Józsefé, Bányánné Szentes Anna, Kozma Pálné, özv. Kun Ádámmé, Kun János Martoné, Pilbák Györgyné, id. Pilbák István és Unitárius Egyházközség Kolozs 1913-ra.

Az aranyostordakői fiókegyelet pénztárába fizettek: Bardócz László Torda 1911—912-re, Derzsi Domokos 1909—1912-re, Fodor Domokos 911-re, Fekete Ferenc 911—913-ra, Gál Pál, Gál Pálné, Horváthy Józsefné 1911—1913-ra, Nagy Balázs 1911-re, özv. Solymosi Miklósné 1911—1912-re, Székely Dénes 1911-re, Székely János 1911—913-ra, Tóth Olivénné, Varga Dénesné 1911—1913-ra, Major Sándor 1911—913-ra, Pap Mózes 1911-re, Lőrinczy Dénes 1911—913-ra, Ádámosy Gábor Kövend 1911-re, Tanka Béla 1911-re, Nagy Dénes Alsójára 1911—913-ra, dr. Pázsint Mihály Alsószentmihály 1908—911-re, Unitárius Egyházközségek: Alsójára, Aranyosrákos 1911—1913-ra, Alsószentmihály 1912—913-ra, Bágyon 1911—913-ra, Csegez, Kövend, Mészkö, Komjászeg, Sinfalva, Szind, Torda, Tordatúr, Várfalva 1911—913-ra, Keméndi Zsigmond Torda 1912-re, dr. Balogh György 1911-re, dr. Dézsi Ferenc 1905—1912-re, Albertfi Jenő, Almásy Iván 1912—1913-ra, Borbély Máténé 1911—913-ra, ifj. Bardócz Ferenc 1912—913-ra, Fogarasi Géziáné 1913-ra, Gesi Samuné 1913-ra, Pap Domokos 1913-ra, Sőfalvi Sándor 1912—913-ra, dr. Pál Gáborné 1913-ra.

Kolozsvár, 1914 december hó 4-én.

Gálfi Lőrinc, pénztárnok.

Egyesült Könyvnyomda R.-t.

Kolozsvár, Ferencz József-út 85. sz.

Ajánlja modern újdonságokkal, hangjegyekkel, szedőgépekkel és a technika legújabb vívmányu gyorsajtóival felszerelt műintézetét iskolák, egyházak, egyesületek, intézmények, magánosok, ipartelepek, kereskedők, gyárak, gazdaságok, pénzintézetek, stb. részére szükséges mindennemű nyomtatványoknak izléses kivitelben való gyors előállítására. Egyetlen megrendelés, legyen az a legkisebb vagy a legnagyobb, mindenkit meggyőz az árak rendkívüli olcsóságáról s a munka kifogástalanságáról. —



Újdonságok:

A kálvinizmus lényege.

Írta: *Dr. Kuyper Ábrahám*. Fordították: *Csűrös József, Czeglédi Sándor*. Bevezetéssel ellátta: *Sebestyén Jenő* theol. m.-tanár. (A Kálvin-Szövetség kiadása.) Ára K 3:50

A keresztyén liturgia fejlődésének s mai reformjának rövid áttekintése. II. kötet.

Írta: *Dr. Nánássy Lajos*. Ára K 1:20

Obscurus emberek levelei.

Epistolae obscurorum virorum. Ford.: *Barcza József*. Ára K 4:—

Kaphatók:

Kókai Lajos könyvkereskedésében

Budapest, IV, Kamermayer Károly-utca 1.

Nyomtatatta az Egyesült Könyvnyomda részvénytársaság Kolozsvárt.

TARTALOM:

I. Költemények.

A „kapták“ vagy Kincses Péter házassága (József János)	13, 38
Tudós dal (Jékey Aladár)	27
Az én téli mulatságom (Jékey Aladár)	28
Szép a virág (Jékey Aladár)	87
Gyönyörű tavasznak álmodozó napján (Vári D.)	91
Az Isten (Nagy Albert)	103
Dal a magyar dalos szóról (Jékey Aladár)	117
Géza bácsi virágai (S. Nagy László)	142
A sebesült lelkész imája (Pálfi Fer.)	174
Tele van a lelkem (Pálfi Ferenc)	175
Nagy időkbén (Tarcsafalvi Albert)	191

II. Vallásos és erkölcsös tárgyú közlemények.

1. Szerkesztő asztaláról	1, 25, 49, 65, 85, 101, 118, 137, 157, 173
2. 1914. (Petrichevich Horváth Kálmán)	3
3. Elnöki megnyitó beszéd (Ürmösy Miklós)	4
4. Lelki pásztori (bs)	28
5. Az unitárius vallás	29, 52, 89
6. Menjünk-e Amerikába (Borbély György)	36
7. A Dávid Ferencz Egylet köréből (—is) Vadadban (int)	17, 43
8. Dávid Ferencz emlékima-ház	50, 123
9. A harangozó (Kozma Miklós)	54
10. Megpróbáltatás (Gyallay Domokos)	56
11. A Dávid Ferencz Egylet köréből (Molnár Emil)	61
12. Imádság	66
13. Pap Mózes igazg.-tanár és egyh. főjegyző koporsója mellett (Dr. Boross György)	67
14. Az unitáriusok és adventisták (Dr. Boross)	68
15. Hit és tudás	74
16. A kis dévai templom	76
17. A Dávid Ferencz Egylet köréből	76, 125
18. Magyar unitáriusok Amerikában	78

19. Merengés (Székely Jenő)	87
20. Könyörgés (Zs. F.)	91
21. Unitárius élet, Budapest	92
22. A hallgatók szava a prédikátorhoz	103
23. Hol van a gyermekem?	104
24. Rossz lelkiismeret	119
25. Temetési szokás falun (Patakfalvi Zsigmond)	131
26. A trónörökös halála	138
27. Második unitárius főgimn.	139
28. Visszaemlékezés a szentgericeai unitárius zsinatra (Pungur Béla)	143
29. Lelkészköri gyűlés Segesváron	148
30. A budapesti Dávid Ferencz Egylet (Ujvári László)	150
31. Püspöki körlevél (Ferencz József)	159
32. Beszéd (Pálfi Ferencz)	160
33. A sebesült lelkész imája	174
34. Világháboru (Györfi István)	176
35. Istenről való ismeretünk	179, 197
36. A külföld	185, 199
37. Az egyetértésről (K. J.)	192
38. Elnöki megnyitó	205
39. A Dávid Ferenc Egylet XXX. közgyűlése	211
40. A szekelykeresztúri új főgimnázium megnyitása 1914. november 2-ikán	219

III. Életrajzok, levelek.

1. Kádár Lázár (Deák Miklós) arcképpel	5
2. Perczel Ferenc (Arcképpel)	31
3. Iszlai Márton 1851—1914 (B. P.)	108
4. Ifj. Deák Mózes 1879—1914 (B. P.)	109
5. Dr. Nyiredi Géza 1861—1914	121
6. Fanghné Gyujtó Izabella 1840—1914 (B. Gy.) arcképpel	181
7. Pataky László, Szentiványi Miklós (Kovács Gy.)	195
8. A pap munkája a háború alatt (K.—s.)	167
9. Orbán Balázs sirja (L. Gy.)	185
10. A dévai Dávid Ferenc-templom (Székely Mózes)	44
11. Pap Mózes ny. tanár koporsója mellett (Dr. Boros Gy.)	67
12. Sharpe Emilia. (Korchmárosné Buzogány Mária)	207

IV. Nők világa.

1. Levél Londonból (Boros Rózsika)	10
2. Levél a Channing Houseból (Boros Rózsika)	70

3. Levél Channing Houseból (Tompa Márton)	106
4. A feminizmusról (Ürmösi Józsefné)	145, 162
5. Nők szövetsége	147
6. Az egyetértésről	164

V. Tűzhely mellett.

1. A „kapták“ vagy Kincses Péter házassága (József F)	13, 78
2. Megpróbáltatás (Gyallay Domokos)	56

VI. Fiatalság barátja.

1. Hit és tudás	74
2. Gyönyörű tavasznak államhozó napján (Vári D.)	91

VII. Különféle közlemények.

1. Irodalom :	
Egy év a szószéken (Zs.)	18
A Keresztény Magvető. „Székelyország“. Jegyzőkönyv	46
Guzsajosban	94
2. Egyházi és iskolai mozgalmak 19.	46, 63, 80, 95, 111, 132, 152, 167, 187, 200, 221
3. Régi dolgok	41
4. Az E. K. tanácsból	42, 60, 79, 92, 110
5. Aranykönyv	97
6. A dévai Dávid F. imaház aranykönyve	99, 115, 135, 155, 170, 203
7. Boríték :	
Dávid Ferenc Egyh. örökös alapítói	1. szám
Szerkesztői üzenetek. Aranykönyv	2. „
Szerkesztői üzenetek. Aranykönyv	3. „
Aranykönyv	4. „
Alapító-tagok	5. „
Irodalom	6. „
Aranykönyv	7. „
Pályázati hirdetés tanítónői állásra. Hirdetések	8. „
Ajándékozások Felsőfehérvörben. Hirdetések	9. „
Nyilvános köszönet	10. „
Nyilvános köszönet	11. „
Nyugtázás. Hirdetések	12. „

